

SKAGERSHULTS ARBETAREKOMMUN

Arbetarrörelsen var vid tiden omkring 1910 ett tämligen okänt begrepp för befolkningen i Hasselfors.

1909 anlade Hasselfors Bruk en kraftstation vid sjön Teen, och det medförde att en del arbetare från andra orter anställdes. Dessa samt inflyttade smeder förde kanske med sig en del av arbetarrörelsens värderingar. Landsvägsmöten med talare både från partiet och LO förekom också. Tanken på att genom sammanlutning förbättra sin ställning väcktes säkert hos många. De anställda under Hasselfors Bruk hade vid denna tid inte lätt att ansluta sig varetill fackliga eller politiska organisationer. Bolaget ägde hela socknen och utövade sin makt vaksamt och utan hämningar över såväl industriarbetare, lantarbetare och arrendatorer. Även den kommunala förvaltningen sköttes av bolagets tjänstemän. Opposition förekom knappast beroende på den 50-gradiga rösträttsskalan samt rädslan för att komma i personlig onåd.

1911 utförde Laxå Arbetarekommun en kraftig och systematisk valagitation i Hasselfors. Man sökte kontakt med yngre arbetare som hjälpte till med spridande av vallitteratur och utdelning av valsedlar. Resultatet lät inte vänta på sig.

Inom Skagershults valdistrikt erhöll år 1910 arbetarepartiet ingen röst medan de frisinna fick 174 röster och högern 13 röster.

1911 fick arbetarepartiet 205 röster, de frisinna 37 och högern 3 röster.

Isen var bruten och förberedelser igång för bildande av Hasselfors Arbetarekommun.

Den 6 oktober 1912 höll kakelugnsmakare Fritz Olsson från Degerfors ett föredrag i Hasselfors och därefter bildades Hasselfors Arbetarekommun.

37 personer antecknade sig som medlemmar. Frågan om möteslokal blev ett problem. Några möten hölls i det fria och ibland samlades man i någon medlems privata hem. Slutligen lyckades man få tillstånd att hålla möten i en gammal bryggstuga som tillhörde Hasselfors bruk. Bolaget ställde som villkor att varje möte måste anmälas på brukskontoret samt att någon av bolagets tjänstemän hade rätt att närvara vid mötena. Denna påtvingade närvarorätt utnyttjades dock aldrig. Vid ett annat tillfälle försökte arbetarekommunen hyra lokal i brukshotellet. Dåvarande ordförande blev inkallad till disponenten och blev utskälld efter konstens alla regler. Bland annat yttrades: "Vi har inte byggt brukshotellet för att socialistjävlarna skall få prata smörja där". Lokalfrågan löstes emellertid mot slutet av 1913 då Godtemplarlokalen stod klar.

Medlemsavgifterna den första tiden var 55 resp. 35 öre per hel och halvbetalande medlem och kvartal.

Texten är hämtad från historik sammanställd av Lars Karlsson inför Hasselfors Arbetarekommuns 75-års jubileum 1987.

Godtemplarlokalen Logen Svea i Hasselfors